

Is er een verband tussen de mate waarin mensen onbewust assumpties kunnen maken over de gedachten van anderen en kenmerken die typisch zijn voor autisme?

In het dagelijkse leven is het belangrijk dat we rekening kunnen houden met de gedachten en perspectieven van anderen. Zonder dit vermogen zouden interacties met anderen bijna onmogelijk zijn of in elk geval meer eenzijdig. Dit vermogen om zichzelf in de plaats van anderen te kunnen stellen wordt vaak benoemd als Theory of Mind. Zichzelf in de plaats van anderen kunnen stellen kan bewust gebeuren maar gebeurt het vaakst onbewust zonder dat we er eigenlijk stil bij staan (implicit Theory of Mind). In dit onderzoek gingen we na of er een verband zou kunnen zijn tussen implicit Theory of Mind en kenmerken die typisch zijn voor autisme.

Autisme is geen welles-nietes verhaal

Autisme (en meer correct: autismespectrumstoornissen of kortweg ASS) wordt vaak gezien als een aandoening die je wel of niet hebt. Maar is het allemaal wel zo zwart-wit zoals ASS vaak wordt voorgesteld? Recente ontwikkelingen in het onderzoek naar ASS geven aan dat typische kenmerken voor ASS ook voorkomen bij mensen zonder een formele ASS diagnose. Enkele typische kenmerken van ASS zijn moeilijkheden in sociale interacties en restrictief, herhalend gedrag. Wij hebben enkele vragenlijsten die peilen naar deze kenmerken afgenomen bij mensen zonder een ASS diagnose om te kijken of er een verband zou zijn tussen deze kenmerken en implicit Theory of Mind.

Hoe meet je in hemelsnaam implicit Theory of Mind?

Om de mate van implicit Theory of Mind te kunnen bepalen voor elke proefpersoon gebruikten we 2 computertaken waarbij de proefpersoon filmpjes te zien kreeg waarin één object of verschillende objecten bewogen over het scherm en soms verdwenen achter andere objecten. De bedoeling was dat de proefpersoon één bepaald object volgde en op het einde van elk filmpje zo snel mogelijk antwoorde waar het object gelegen was. Een belangrijke manipulatie was dat er in sommige delen van elk filmpje een persoon te zien was die ook de bewegingen van het object volgde. Doordat de persoon niet aanwezig was in het volledige filmpje, kon de persoon soms een ander idee hebben over waar het doelobject lag dan de proefpersoon.

Wat we verwachtten was dat het perspectief van de persoon in het filmpje een invloed zou hebben op de reactiesnelheid van de proefpersoon wanneer die moest beslissen waar het doelobject lag. Meer precies, verwachtten we dat proefpersonen trager zouden reageren wanneer het perspectief van de persoon in het filmpje niet overeenkwam met hun eigen perspectief. Hoe meer invloed het perspectief van de persoon had op de reactiesnelheden van de proefpersonen, hoe hoger de implicit Theory of Mind score van de proefpersoon. Theory of Mind werd hier impliciet gemeten omdat de proefpersoon geen instructies kreeg over de persoon en dus eigenlijk geen rekening moest houden met het perspectief van de persoon.

Maar is er nu een verband uiteindelijk?

Om te kijken of er een verband was tussen implicit Theory of Mind en typische kenmerken van autisme, keken we naar de correlatie tussen de scores op de vragenlijsten en de mate van implicit Theory of mind gemeten via de 2 computertaken. We vonden geen significante correlatie tussen de vragenlijsten en de mate van implicit Theory of mind. Verder onderzoek zal nodig zijn om verdere uitspraken te kunnen doen over deze resultaten.